

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
DROHOBYCH IVAN FRANKO STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY
YOUNG SCIENTISTS COUNCIL

ISSN 2308-4855 (Print)
ISSN 2308-4863 (Online)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГУМАНІТАРНИХ НАУК:

**Міжвузівський збірник наукових праць молодих
вчених Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка**

HUMANITIES SCIENCE CURRENT ISSUES:

**Interuniversity collection of Drohobych
Ivan Franko State Pedagogical University
Young Scientists Research Papers**

ВИПУСК 69. ТОМ 1
ISSUE 69. VOLUME 1

Видавничий дім
«Гельветика»
2023

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 14 від 21.11.2023 р.)*

Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомеря]. – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. – Вип. 69. Том 1. – 330 с.

Видання розраховане на тих, хто цікавиться питаннями розвитку педагогіки вищої школи, а також філології, мистецтвознавства, історії.

Редакційна колегія:

Пантук М.П. – головний редактор, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Душний А.І.** – співредактор, кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Ільницький В.І.** – співредактор, доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Дмитрів І.І.** – відповідальний секретар, кандидат філологічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Андрєєв В.М.** – доктор історичних наук, професор (Київський університет імені Бориса Грінченка); **Батюк Т.В.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Баукова А.Ю.** – кандидат історичних наук, доцент (Львівський національний університет імені Івана Франка); **Бермес І.Л.** – доктор мистецтвознавства, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гриценко Г.З.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Галів М.Д.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Галик В.М.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гжесяк Ян** – доктор габілітований, надзвичайний професор кафедри (Державна вища професійна школа); **Дутчак В.Г.** – доктор мистецтвознавства, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Засць В.М.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Національна музична академія України імені Петра Чайковського); **Зимомеря І.М.** – доктор філологічних наук, професор (Ужгородський національний університет); **Іванишин П.В.** – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Корсак Р.В.** – доктор історичних наук, професор (Ужгородський національний університет); **Кравчик М.О.** – кандидат філософських наук, доцент (Міжнародний гуманітарний університет); **Лазурко І.М.** – доктор історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (м. Дрогобич, Україна); **Маршалек-Кава Джоанна** – доктор наук, доцент (Університет Миколая Коперника в Торуні, Торунь, Польща); **Масненко В.В.** – доктор історичних наук, професор (Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького); **Мафтин Н.В.** – доктор філологічних наук, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Мацьків П.В.** – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Медвідь О.В.** – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та правознавства, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (м. Дрогобич, Україна); **Невмержицька О.В.** – доктор педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Оршанський Л.В.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пагута М.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пантук Т.І.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Петречко О.М.** – доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Печарський А.Я.** – доктор філологічних наук, професор (Львівський національний університет імені Івана Франка); **Попп Р.П.** – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та правознавства, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (м. Дрогобич, Україна); **Синкевич Н.Т.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Ситник О.М.** – доктор історичних наук, професор (Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького); **Сташевська І.О.** – доктор педагогічних наук, професор (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України; **Сташевський А.Я.** – доктор мистецтвознавства, професор (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України; **Стецик Ю.О.** – доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Стреначікова Марія** – доктор наук (дос. ССс., PhD.), (Академія мистецтв у Банській Бистриці); **Тельвак В.П.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Устименко-Косоріч О.А.** – кандидат мистецтвознавства, доктор педагогічних наук, професор (Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка); **Футала В.П.** – доктор історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (м. Дрогобич, Україна); **Чик Д.Ч.** – доктор філологічних наук, доцент (Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка); **Яворська Г.Х.** – доктор педагогічних наук, професор (Міжнародний гуманітарний університет); **Янишин Б.М.** – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник (Інститут історії України НАН України); **Яремчук В.П.** – доктор історичних наук, професор (Національний університет «Острозька академія»).

Збірник індексується в міжнародній базі даних Index Copernicus International.

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 6143 від 28.12.2019 р. (додаток 4) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі педагогічних наук (011 – Освітні, педагогічні науки, 012 – Дошкільна освіта, 013 – Початкова освіта, 014 – Середня освіта (за предметними спеціалізаціями), 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями), 016 – Спеціальна освіта).

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020 р. (додаток 1) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі філологічних наук (035 – Філологія) та у галузі культури і мистецтва (022 – Дизайн, 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, 024 – Хореографія, 025 – Музичне мистецтво, 026 – Сценічне мистецтво, 027 – Музезнавство, пам'яткознавство, 028 – Менеджмент соціокультурної діяльності).

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 1290 від 30.11.2021 р. (додаток 3) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі історичних наук (032 – Історія та археологія).

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» Серія КВ № 19906-9706Р від 14.05.2013 р.

Усі електронні версії статей збірника оприлюднюються на офіційному сайті видання www.aphn-journal.in.ua

Редакційна колегія не обов'язково поділяє позицію, висловлену авторами у статтях, та не несе відповідальності за достовірність наведених даних та посилань.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Засновник і видавець – Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, співзасновники Ільницький В.І., Душний А.І., Зимомеря І.М.

Адреса редакції: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, обл. Львівська, 82100. тел.: (03244) 1-04-74, факс: (03244) 3-81-11, e-mail: info@aphn-journal.in.ua

© Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2023

© Пантук М.П., Душний А.І., Зимомеря І.М., 2023

*Recommended for publication
by Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Academic Council
(protocol No 14 from 21.11.2023)*

Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers / [editors-compilers M. Pantyuk, A. Dushnyi, V. Ilnytskyi, I. Zymomrya]. – Drohobych : Publishing House „Helvetica”, 2023. – Issue 69. Volume 1. – 330 p.

The journal is intended for all interested in high school pedagogy, philology, art, and history.

Editorial board:

M. Pantyuk – Editor-in-Chief, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vice-Rector for Scientific Work (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical); **A. Dushnyi** – Co-Editor, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Ilnytskyi** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **I. Dmytriv** – Corresponding Secretary, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Andrieiev** – Doctor of History, Professor (Kyiv Grinchenko University); **T. Batiuk** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **A. Baukova** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko Lviv National University); **I. Bermes** – Doctor of Arts, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **H. Hrytsenko** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Haliv** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Halyk** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **J. Gzhesiak** – Dr. Gab., Associate Professor (Konin Higher Secondary School of Education); **V. Dutchak** – Doctor of Arts, Professor (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University); **V. Zaiets** – Candidate of Art Studies, Associate Professor (National Music Academy of Ukraine named after Peter Tchaikovsky); **I. Zymomria** – Doctor of Philology, Professor (Uzhgorod National University); **P. Ivanyshyn** – Doctor of Philology, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **R. Korsak** – Doctor of Historical Sciences, Professor (Uzhhorod National University); **M. Kravchyk** – Ph.D. in Philosophy, Associate Professor (International Humanitarian University); **L. Lazurko** – Doctor of History, Professor; **Marszalek-Kawa Joanna** – Doctor of Science, Associate Professor (Nicolaus Copernicus University in Torun, Torun, Poland); **V. Masnenko** – Doctor of History, Professor (Bogdan Khmelnytsky Cherkasy National University); **N. Maftyn** – Doctor of Philology, Professor (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University); **P. Matskiv** – Doctor of Philology, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Medvid** – Ph.D. in History, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Nevmerzhytska** – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor (General Pedagogy and Preschool Education of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **L. Orshanskyi** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Ivan Franko State Drohobych Pedagogical University); **M. Pahuta** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko State Pedagogical University); **T. Pantiuk** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Petrechko** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **A. Pecharskyi** – Doctor of Philological Sciences, Professor (Lviv National University); **R. Popp** – Ph.D. in History, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **N. Synkevych** – Candidate of Arts, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Sytnyk** – Doctor of Historical Sciences, Professor (Bohdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University); **I. Stashevska** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Academic Affairs of Kharkiv State Academy of Culture), Honored Worker of Arts of Ukraine; **A. Stashevskyi** – Doctor of Arts, Professor (Kharkiv State Academy of Culture), Honored Worker of Arts of Ukraine; **Y. Stetsyk** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Strenachikova** – Doctor of Science (Doc. CSc., PhD.), (Academy of Arts in Banska Bystrica); **V. Telvak** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Futala** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Ustyomenko-Kosorich** – Candidate of Art History, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko); **D. Chyk** – Doctor of Philology, Associate Professor (Taras Shevchenko Kremenets Regional Humanities and Pedagogical Academy); **H. Yavorska** – Doctor of Education, Professor (International Humanitarian University); **B. Yanyshyn** – Candidate of Historical Sciences, Senior Research Associate (Institute of History of Ukraine of the NAS of Ukraine); **V. Yaremchuk** – Doctor of History, Professor (Ostroh Academy National University).

The collection is included in such international databases as Index Copernicus International.

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 28.12.2019 № 6143 (annex 4), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on pedagogical sciences (011 – Educational, pedagogical sciences, 012 – Pre-school education, 013 – Primary education, 014 – Secondary education (subject specialization), 015 – Professional education (in the field of specializations), 016 – Special education).

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 17.03.2020 № 409 (annex 1), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on philological sciences (035 – Philology) and culture and arts (022 – Design, 023 – Fine arts, decorative arts, restoration, 024 – Choreography, 025 – Musical arts, 026 – Performing art, 027 – Museum and monument studies, 028 – Management of socio-cultural activities).

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 30.11.2021 № 1290 (annex 3), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on historical sciences (032 – History and Archeology).

Print media registration certificate «Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers» series KV № 19906-9706P dd. 14.05.2013.

All electronic versions of articles in the collection are available on the official website edition
www.aphn-journal.in.ua

Editorial board do not necessarily reflect the position expressed by the authors of articles,
and is not responsible for the accuracy of these data and references.

The articles were checked for plagiarism using the software StrikePlagiarism.com developed by the Polish company Plagiat.pl.

Founder and Publisher – Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University,
co-founders V. Ilnytskyi, A. Dushnyi, I. Zymomrya.

Editorial address: Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Ivana Franka str., 24, Drohobych, Lviv region,
82100. tel.: (03244) 1-04-74, fax: (03244) 3-81-11, e-mail: info@aphn-journal.in.ua

© Drohobych State Ivan Franko
Pedagogical University, 2023
© M. Pantyuk, A. Dushnyi, I. Zymomrya, 2023

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ

Павло БАГАН

АНАЛІЗ РЕАКЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОРОСІЙСЬКОЇ ПРЕСИ МОНАРХІЧНОГО
СПРЯМУВАННЯ НА ПЕРШУ СВІТОВУ ВІЙНУ НА ПРИКЛАДІ ГАЗЕТИ «КИЄВЛЯНИН».....4

Олександр БАРСУКОВ

УЧАСТЬ ЛУБЕНСЬКОГО ПОЛКОВНИКА ІВАНА КУЛЯБКИ В ПРИДУШЕННІ
КЛІЩИНСЬКОГО ПОВСТАННЯ (1767–1771).....12

Лідія БІЛЧЕНКО

ДІЯЛЬНІСТЬ ПОСОЛЬСТВА УСРР У ПОЛЬЩІ (1921–1923 РР.).....23

Ольга БОЙКО, Алла ЗЯКУН, Тетяна ПОВАЛІЙ

ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНИХ НАРАТИВІВ
В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....28

Микола ГАЛІВ, Василь ІЛЬНИЦЬКИЙ, Дмитро ШИКІТКА

ГАЗЕТА «ДРОГОБИЦЬКИЙ ЛИСТОК» (ЛИСТОПАД 1918 – ТРАВЕНЬ 1919 РР.):
ХАРАКТЕРИСТИКА ЧАСОПИСУ.....37

Василь ІЛЬНИЦЬКИЙ, Володимир СТАРКА

«ОСЯГНУВШИ ЗАГАЛЬНЕ ПРАВО ГОЛОСУВАННЯ, МОЖЕМО ЗДОБУТИ СОБИ
НЕ ЛИШЕ ПОЛІТИЧНУ СВОБОДУ, АЛЕ Й ПОПРАВИТИ ЕКОНОМІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ»:
УКРАЇНЦІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ У ЗАГАЛЬНОАВСТРІЙСЬКОМУ РУСІ
ЗА РЕФОРМУ ВИБОРЧОГО ПРАВА 1905–1907 РР.....46

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Віктор АРЕФ'ЄВ

ГЕШТАЛТ І ПАТЕРН ЯК АРТЕФАКТИ ДИГІТАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДИЗАЙНУ.....56

Анна БІЛИК, Руслана ТКАЧЕНКО

ЦИФРОВЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЯВИЩЕ МАСОВОЇ КУЛЬТУРИ.....62

Віктор БІЛОБЛОВСЬКИЙ

АНАЛІЗ ЗАСОБІВ МУЗИЧНОЇ ВИРАЗНОСТІ У ПІСНІ АНДРІЯ КУЗЬМЕНКА
«СТАРІ ФОТОГРАФІЇ».....67

Лу БІНЬ

ПРИЧИНИ ТА НАПРЯМКИ КРИТИЧНОГО ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ПРОБЛЕМ КНР
В ФОРМУВАННІ ДИЗАЙНУ АРТ-ІНСТАЛЯЦІЙ.....75

Денис БОРИСЕНКО, Анастасія КУЛЬМІНСЬКА

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ FASHION-ІНДУСТРІЇ: ВІРТУАЛЬНИЙ ОДЯГ.....82

Катерина БОРТНИК, Каріна ОСТРОВСЬКА, Наталія СЕМЕНОВА

ДІЯЛЬНІСТЬ ТЕАТРУ НАРОДНОГО ТАНЦЮ «ЗАПОВІТ»
В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ: АКТУАЛІЗАЦІЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ НАРОДНО-СЦЕНІЧНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ.....88

Іван БОСИЙ, Наталя БРИЖАЧЕНКО, Люті́н ЧЕН

ФОРМУВАННЯ ТРАДИЦІЙ МЕБЛЕВОГО МИСТЕЦТВА КИТАЮ
(НА ПРИКЛАДІ ІСТОРИЧНИХ ПРОТОТИПІВ МЕБЛІВ ДЛЯ СИДІННЯ).....95

Вікторія БУДЯК, Марина ВАСИЛЬЄВА, Тетяна МАЛІК

МЕТОДОЛОГІЯ КОМПЛЕКСНОГО ПРОЄКТУВАННЯ АНСАМБЛЮ КОСТЮМА.....104

Данило ВІНАРІКОВ

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ДЖАЗОВОГО ВИКОНАВЦЯ.....111

Володимир ГОРДСЄВ

ТРАДИЦІЇ ТА ОБРЯДОВІСТЬ ЯК ДЖЕРЕЛО ТАНЦЮВАЛЬНОГО
МИСТЕЦТВА ПОЛІССЯ.....117

Михайло ЄНЧЕВ АРТ-ПРЕЗЕНТАЦІЯ В СУЧАСНІЙ КУЛЬТУРІ ЯК ДИЗАЙН-ПРОЕКТ.....	124
Микола ЗІНЧЕНКО МИСТЕЦТВОЗНАВЧІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ОБ'ЄКТІВ АРТ-АУКЦІОНІВ: УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ В ПЕРЕХІДНУ ДОБУ.....	129

МОВОЗНАВСТВО. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Halyna AVKSENTIEVA WOODY ALLEN AND HIS LUDIC VIEW UPON REALITY	141
Олена БЕСАРАБ КОНЦЕПЦІЯ ОСОБИСТОСТІ У РАННІХ ТВОРАХ Ш. БРОНТЕ.....	146
Олександра ГАЗУДА КОНСТРУКТИ РЕАЛЬНОСТІ Й ІРРЕАЛЬНОСТІ У ФЕНТЕЗІЙНОМУ ТВОРІ «КНИГА КЛАДОВИЩА» НІЛА ГЕЙМАНА.....	151
Ольга ГРИНЬКО, Катерина БЕЗПАЛОВА ДО ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ СКЛАДНИХ ЗА СТРУКТУРОЮ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛО-УКРАЇНСЬКИХ ЮРИДИЧНИХ СЛОВНИКІВ).....	156
Yaroslava DEMYDENKO THE NEW NORMAL: WAR, CLOTHING, AND IDENTITY IN HEMINGWAY'S NOVEL "A FAREWELL TO ARMS".....	161
Інна Анастасія ДЗЮБАНОВСЬКА СТРАТЕГІЇ УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ В ДИПЛОМАТИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	170
Наталія ЄЛЬНІКОВА ХЕЙТИНГ ЯК ФОРМА ДЕВІАНТНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ.....	176
Марта ЗАБОЛОТНА, Ірина СЕНЬКІВ, Галина ЧУМАК ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДІВ ПОЛІТИЧНОЇ ПРОМОВИ.....	183
Катерина КАЛИНИЧ ВПЛИВ ВОЄННИХ ПОДІЙ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ УНІВЕРСИТЕТУ: ДОСВІД ЛІТЕРАТУРНОЇ РЕЦЕПЦІЇ	190
Олена КАЛІНЮК, Неля СТЕПАНЮК ФУНКЦІОНУВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ У НАУКОВО-ФАНАСТИЧНОМУ ТЕКСТІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ФРЕНКА ГЕРБЕРТА "DUNE").....	196
Ругія Абдул КАРАКОЧ ОДНОСКЛАДНІ ПРОСТІ ПРОПОЗИЦІЇ У ДІАЛОГІЧНИХ ТЕКСТАХ: СТРУКТУРА, СЕМАНТИКА ТА ФУНКЦІЇ.....	203
Максим КАРПУСЕНКО, Наталія КАРПУСЕНКО ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ ВИРАЗНОСТІ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ (НА МАТЕРІАЛІ ВИСТУПУ ДЖ. БАЙДЕНА 21 ЛЮТОГО 2023 Р.).....	210
Ольга КОБРИНЕЦЬ ГАСТРОНОМІЧНИЙ КОМПОНЕНТ «АЙРАН» У ТУРЕЦЬКИХ ПАРЕМІЯХ.....	215

ПЕДАГОГІКА

Ірина АФАНАСІЄВСЬКА, Надія ПОГОРЛЕЦЬКА РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЙ ГЛИБИННОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ОНЛАЙН-ВИКЛАДАННЯ МОРСЬКОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	221
Алевтина БАГІНСЬКА ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ У СТАРШОКЛАСНИЦЬ ГОТОВНОСТІ ДО УСВІДОМЛЕНОГО МАТЕРИНСТВА У ПОЗАУРОЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	227

Світлана БАДЕР, Марія ПОЧИНКОВА, Олена КАРАМАН ФОРМУВАННЯ ОСНОВ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ЯК УМОВА ПРОТИДІЇ МЕНТАЛЬНІЙ ВІЙНІ.....	233
Юлія БІЛИК ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	241
Людмила БІРЮК, Сергій ПІШУН РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОФЕСІОГРАФІЧНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	248
Тетяна БОНДАР, Катерина КАЛІНА, Анастасія ШЕЙКО ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК КОМАНДОТВОРЕННЯ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ЯК ДУХОВНО-ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	256
Гліб БОРИСОВ РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ПОДІБНОСТІ ПРИ ПРОЄКТУВАННІ СЕРІЇ ОБ'ЄКТІВ ДИЗАЙНУ МАЙБУТНІМИ ГРАФІЧНИМИ ДИЗАЙНЕРАМИ.....	264
Наталія БУЛГАРУ, Олена РАДІУС ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ САМОСТІЙНОСТІ ПРИ НАВЧАННІ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ У ВИЩОМУ ТЕХНІЧНОМУ ЗАКЛАДІ.....	272
Юрій ВАЛЮК СУЧАСНІ МЕТОДОЛОГІЇ НАВЧАННЯ АРХІТЕКТОРІВ-ХУДОЖНИКІВ: СИНТЕЗ ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ.....	279
Людмила ВОВК РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РИНКУ ПРАЦІ.....	285
Ольга ВОЩЕВСЬКА, Олеся ЛЯЩЕНКО, Інна КОНОНЧУК ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ПРИ ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ.....	293
Катерина ГАЛАЦИН, Алла ФЕЩУК, Аліна КОТКОВЕЦЬ КВАЗІПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ МАЙБУТНІМИ ІНЖЕНЕРАМИ.....	299
Катерина ГЛЯНЕНКО ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО ІННОВАЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ.....	306
Юлія ГОЛОВАЦЬКА МОДЕЛЮВАННЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ДО ЛОКАЛІЗАЦІЇ: ОГЛЯД СКЛАДНИКІВ СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ.....	311
Святослав ГОРБЕНКО, Анатолій ГОРБЕНКО ОСНОВНІ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧІ ЗАСОБИ СУЧАСНОЇ АРХІТЕКТУРНОЇ ПРАКТИКИ: АНАТОМІЧНИЙ РИСУНОК.....	318

Юлія ГОЛОВАЦЬКА,

orcid.org/0000-0002-7740-9432

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри теорії і практики перекладу

Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

(Тернопіль, Україна) yulyapashkovska@ukr.net

МОДЕЛЮВАННЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ДО ЛОКАЛІЗАЦІЇ: ОГЛЯД СКЛАДНИКІВ СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ

У статті презентовано складники структурно-функціональної моделі експериментальної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів. Спроектовано структурно-функціональну модель експериментальної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів. Згадана схема апелювала до того, що у сучасній лінгвістиці поняття «локалізація» трактується як один із процесів, що відображає набір практик і технік адаптації оригінального тексту для відповідності новому лінгвотипу, однак останнім часом локалізацію розглядають як окремий науково-практичний напрямок.

Структурно-функціональна модель експериментальної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації охоплює сукупність блоків, кожен з яких містить певне функціональне навантаження й інтегрує відповідне змістовно-сенсове навантаження. Блоки-елементи презентованої моделі розташовані так, що вона демонструє прогресивне поступальне просування експериментальної роботи від мети – перекладацької цільового складника – до результату – оцінювально-результативного блоку.

Цільовий блок структурно-функціональної моделі відбиває генеральну мету дослідження. Гносеологічно-методологічний блок містить теоретико-методичні основи дослідження відбиті в методологічних підходах, педагогічних закономірностях, загальнонаукових, конкретнонаукових та специфічних принципах професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації. Змістовно-інформаційний блок структурно-функціональної моделі експериментальної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації містить форми, методи, засоби організації освітньої діяльності студентів. Процесуально-діяльнісний включає етапи формування готовності студентів до локалізації та їх дидактичне наповнення. Оцінювально-результативний блок структурно-функціональної моделі експериментальної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації містить компоненти досліджуваного феномену, рівневу шкалу її вимірювання та результат наукових пошуків – сформовану готовність майбутніх перекладачів до локалізації. Запропонована структурно-функціональна модель експериментальної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації лягла в основу розробки та реалізації методики дослідження.

Ключові слова: *моделювання, модель, блоки, елементи, майбутні перекладачі, студенти, локалізація, структурно-функціональна модель, система.*

Yuliia HOLOVATSKA,

orcid.org/0000-0002-7740-9432

PHD in Pedagogy,

Associate Professor at the Department of Theory and Practice of Translation

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

(Ternopil, Ukraine) yulyapashkovska@ukr.net

MODELING OF THE EXPERIMENTAL PEDAGOGICAL SYSTEM OF THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TRANSLATORS FOR LOCALIZATION: OVERVIEW OF THE COMPONENTS OF THE STRUCTURAL AND FUNCTIONAL MODEL

Introduction. *The article presents the components of the structural-functional model of the experimental system of professional training of future translators.*

The purpose *of the article is to highlight the author's vision of the components of the structural and functional model of the experimental system of professional training of future translators for localization and to analyze their content.*

*The research **methods** are based on the analysis and systematization of psychological and pedagogical literature on the research topic; semantic, linguistic-pragmatic and linguistic-stylistic analysis of the text; a comprehensive analysis of the features of the professional training of future translators for the localization of digital products for a foreign language target audience; appeals to ensure the systematic professional training of future translators for localization.*

***Results.** The structural and functional model of the experimental system of professional training of future translators for localization includes a set of blocks, each of which contains a certain functional load and integrates the corresponding content-sense load. The blocks-elements of the presented model are arranged in such a way that it demonstrates the progressive advancement of the experimental work from the goal – the translation target component – to the result – the evaluation-resultative block.*

*The **originality** is that a structural and functional model of an experimental system of professional training of future translators has been designed. The mentioned scheme appealed to the fact that in modern linguistics the concept of “localization” is interpreted as one of the processes that reflects a set of practices and techniques of adapting the original text to match the new linguotopos, but recently localization is considered as a separate scientific and practical sphere.*

***Conclusions.** The proposed structural and functional model of the experimental system of professional training of future translators for localization formed the basis of the development and implementation of the research methodology. The target block of the structural and functional model reflects the general purpose of the study. The epistemological-methodological block contains the theoretical-methodical foundations of the research reflected in methodological approaches, pedagogical regularities, general scientific, specific scientific and specific principles of professional training of future translators for localization.*

The content-information block of the structural and functional model of the experimental system of professional training of future translators for localization contains forms, methods, means of organizing the educational activities of students. The procedural and activity stage includes the stages of formation of students’ readiness for localization and their didactic content. The evaluation-result block of the structural and functional model of the experimental system of professional training of future translators for localization contains the components of the studied phenomenon, the level scale of its measurement and the result of scientific research – the formed readiness of future translators for localization.

***Key words:** modeling, model, blocks, elements, future translators, students, localization, structural-functional model, system.*

Постановка проблеми. В актуальних умовах сьогодення професія перекладача стає однією з найзатребуваніших на вітчизняному та міжнародному ринку праці. Незважаючи на впровадження машинного перекладу, компанії все ж потребують компетентних перекладачів, здатних не лише перекладати, а й локалізувати різноманітні продукти. У сучасних умовах на ринку лінгвістичних послуг відчувається недостатність фахівців, які володіють компетентностями перекладача-локалізатора цифрових продуктів. Локалізація цифрових продуктів як один із видів перекладу є складним процесом, що вимагає від перекладача знань щодо основних стратегій локалізації цифрових продуктів, низки специфічних компетентностей, а також креативності та культурної обізнаності.

Тому актуальною є проблема підготовки компетентних фахівців у галузі локалізації цифрової продукції, оскільки в навчальних програмах закладів вищої освіти (ЗВО), які готують перекладачів, відсутні дисципліни, що дають змогу набуті відповідних компетентностей. З огляду на таку ситуацію, в межах дослідження використовували метод моделювання задля проєктування структурно-функціональної моделі авторської педагогічної системи підготовки майбутніх перекладачів до локалізації.

Аналіз літератури. Важливі аспекти формування та розвитку постаті сучасного перекладача активно вивчаються в науковій спільноті. Так,

наприклад дослідники вдаються до пояснення феномену перекладацької культури (А. Козак); професійної спрямованості майбутніх перекладачів у дистанційному навчанні (Т. Бочарникова); полікультурної компетентності майбутніх перекладачів з використанням технологій дистанційного навчання (М. Моцар); вивчають особливості підготовки технічних перекладачів (С. Панова); обґрунтовують особливості формування професійної компетентності перекладача засобами інформаційно-комунікаційних технологій (А. Рогульська, А. Янковець); виявляють шляхи формування професійного світогляду перекладача (Ж. Таланова); теорію і методику професійної підготовки майбутніх перекладачів до здійснення усного двостороннього науково-технічного перекладу (І. Сімкова) та ін. Однак в науковому полі відсутні пошуки щодо проєктування структурно-функціональної схеми експериментальної педагогічної системи підготовки майбутніх перекладачів до локалізації.

Мета статті – висвітлити авторське бачення складників структурно-функціональної моделі експериментальної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації та проаналізувати їх змістове наповнення.

Виклад основного матеріалу. Моделювання як метод в сучасній науковій думці розглядається в якості теоретико-пізнавального процесу і здійснюється на основі абстрактно-логічного мислення. Моделювання – це процес уявлення,

імітування існуючих систем на основі побудови, вивчення і перетворення їх моделей, в яких відтворюються принципи організації та функціонування цих систем. Системоутворюючим фактором у побудові нової моделі підготовки фахівців повинен розглядатися результат навчання як показник якості освіти.

Натомість модель розглядають нині як гіпотезу розвитку певного процесу і його можливих результатів; зміст моделі залежить від особливостей об'єкта, що моделюють, та від мети, яку ставить суб'єкт моделювання. Сутнісна природа моделі передбачає, з одного боку, залежність від діяльності суб'єкта, що формує предмет моделювання шляхом виокремлення його властивостей, а з другого – діяльності, що впливає на суб'єкт моделювання.

Метод моделювання належить до розряду формально-логічних методів наукового дослідження. Істотними ознаками будь якої структурно-функціональної моделі є наочність, абстракція, елемент наукової фантазії та уяви, використання аналогії як логічного методу побудови, елемент гіпотетичності. Іншими словами, модель є гіпотезою, вираженою в наочній формі.

В межах дослідження було спроектовано структурно-функціональну модель експериментальної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів. Згадана схема апелювала до того, що у сучасній лінгвістиці поняття «локалізація» трактується як один із процесів, що відображає набір практик і технік адаптації оригінального тексту для відповідності новому лінгвотопу, однак останнім часом локалізацію розглядають як окремий науково-практичний напрям. Тому враховувала, що нині у світі відбувається зіткнення двох феноменів: з одного боку – це локалізація програмного забезпечення з утиском на технічні навички та технічну складність для перекладачів, а з іншого боку – локалізація контенту з утиском на лінгвістичні навички та технічну простоту для перекладачів.

Поза тим, під час розробки анонсованої моделі бари до уваги, що оскільки Інтернет все більше поєднує платформу та контент, галузь локалізації повинна адаптувати свої процеси, стандарти якості та підхід до визначення ресурсів до цих нових вимог (Мазур, 2007, с. 340–353). Термін «локалізація» виник з метою позначити те, що не «вписується» в традиційні межі перекладу (заміна тексту однією мовою еквівалентним текстом іншою мовою) (Блинова & Павленко, 2022). Тобто локалізація – це операція, в якій зазвичай можуть брати участь програмісти та перекладачі (Бонда-

ренко, 2023). Що підтверджує складність процесу локалізації як перекладацької послуги.

Застосування методу моделювання в межах дослідження дало змогу розробити структурно-функціональну модель експериментальної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації (рис. 1), що складається з таких блоків:

- цільовий;
- гносеологічно-методологічний;
- змістовно-інформаційний;
- процесуально-діяльнісний;
- оцінювально-результативний.

Цільовий блок структурно-функціональної моделі експериментальної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації є засадничим, адже відбиває генеральну мету дослідження, яка стала відправною точкою для проектування решти складників презентованої схеми.

Гносеологічно-методологічний блок структурно-функціональної моделі експериментальної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації інтегрує теоретичні й методичні засади дослідження, що враховують чотири основні рівні мовної локалізації цифрових продуктів виокремлюють (Mangiron & O'Hagan, 2016, с. 202):

1) *перший рівень* передбачає локалізацію «обкладинки» продукту (коробки/сторінки в цифровому магазині та супутньої документації). Залежно від рівня володіння аудиторією мовою оригіналу, культурної близькості та кількості мовного контенту у цифровому продукті, цей рівень може в окремих випадках бути єдиним етапом локалізації;

2) *другий рівень* передбачає часткову локалізацію цифрового продукту, тобто адаптацію всіх письмових текстів та культурно-специфічних компонентів, проте без локалізації усних текстів;

3) *третій рівень* базується на частковій локалізації;

4) *четвертий рівень* представляє повну локалізацію цифрового продукту, зокрема переклад та адаптацію всіх письмових і усних текстів, переклад усних текстів мовою локалізації з урахуванням оригінальних особливостей.

Локалізація продукту може здійснюватися не лише у країнах і регіонах (Слісєєва, 2015), де населення розмовляє іноземною мовою, а й у випадках, коли мова залишається однією і тією ж самою, наприклад, різні діалекти іспанської мови Іспанії та Латинської Америки, у яких різняться ідіоматичні висловлювання. Аналогічно, вибір ідіоматичних виразів може змінюватись

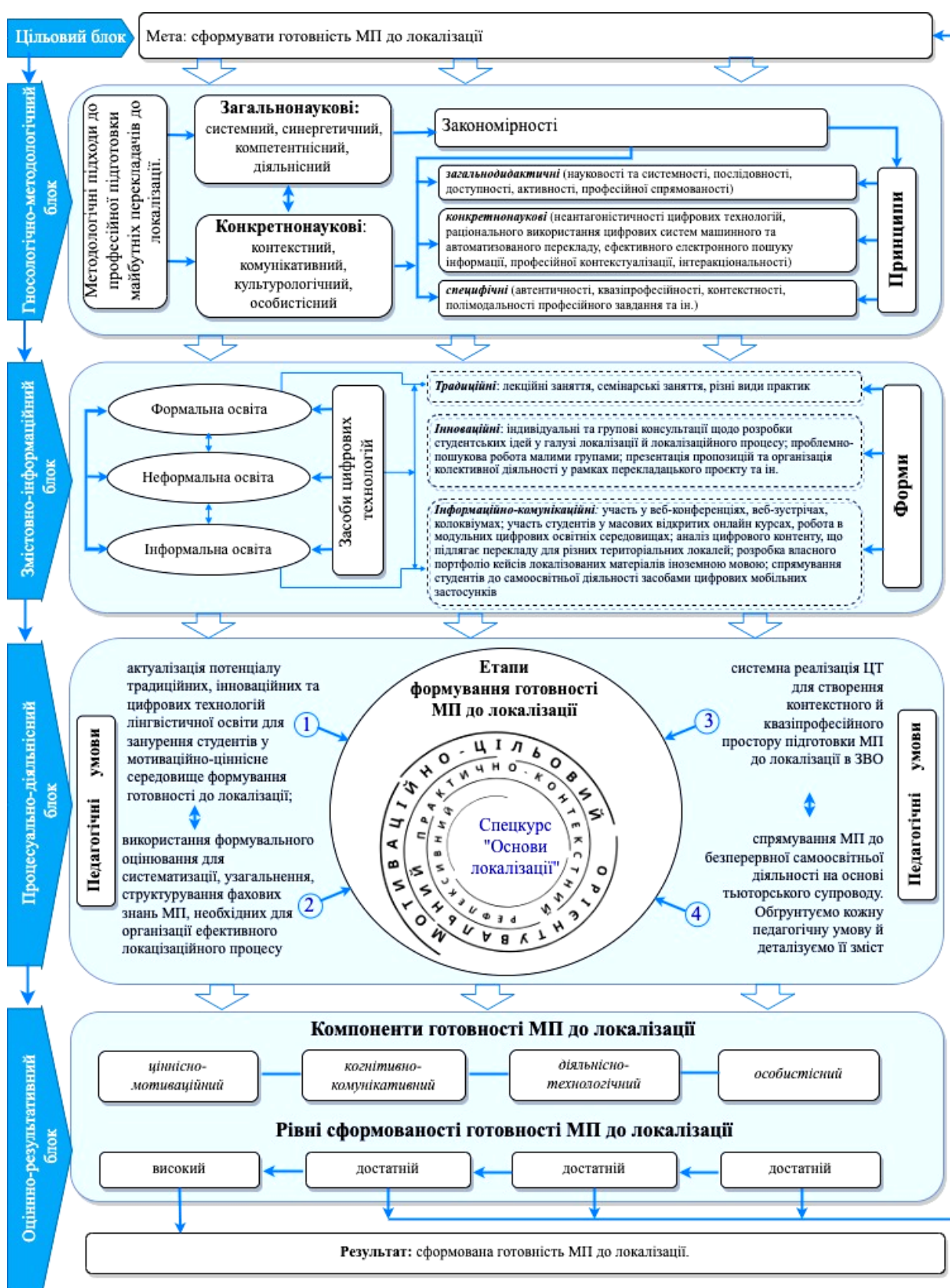

Рис. 1. Структурно-функціональна модель експериментальної педагогічної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації

у різних країнах, де офіційною мовою є англійська (США, Великобританія або Філіппіни) (Красуля & Кравченко, 2021).

Таким чином, основна складність мовної локалізації цифрових продуктів полягає в досягненні не лише адекватності перекладу (Кругла & Мазур, 2020), а й автентичності досвіду використання цифрових продуктів за допомогою адаптації елементів та особливостей окремого продукту, сприйняття яких має культурну (або лінгвістичну) специфіку і тому потребує трансформації з урахуванням особливостей оригінального цифрового продукту та культури мови локалізації (Weng & Zheng, 2019). З огляду на цей факт, теоретико-методичні основи дослідження відбиті в методологічних підходах, педагогічних закономірностях, загальнонаукових, конкретнонаукових та специфічних принципах професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації.

Змістовно-інформаційний блок структурно-функціональної моделі експериментальної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації містить форми, методи, засоби організації освітньої діяльності студентів. Обрані форми, методи, засоби апелювали до використання потенціалу традиційних, інноваційних, цифрових технологій навчання майбутніх перекладачів.

Так, студенти виконували типові завдання професійної практики з використанням сучасних аудіовізуальних – цифрових продуктів. Адже найчастіше процес локалізації, передусім цифрових продуктів, передбачає вирішення таких завдань: переклад керівництва користувача та сценарію, локалізація інтерфейсу користувача та графіки, озвучування, настільні видавничі системи з керівництва користувача, тестування та остаточне забезпечення якості. Тестування локалізованої версії передбачає функціональну перевірку програми та перевірку перекладу. В процесі такої квазіпрофесійної діяльності майбутні перекладачі виокремлювати три моделі локалізації продуктів:

1) Sim-ship (від англ. simultaneous shipment, безперервна доставка). Унікальність цієї моделі полягає в тому, що локалізація здійснюється одночасно з розробкою продукту;

2) Post-gold є класичним варіантом адаптації готового продукту;

3) «Інтернаціональна» модель або «Final Mix», коли одночасно можуть застосовуватися мова перекладу та оригіналу (Mangiron & O'Hagan, 2016).

Водночас, для проведення успішної локалізації одних перекладацьких знань недостатньо: для досягнення найкращого результату локаліст не тільки не повинен спотворювати оригінал, а

й застосовувати свою власну уяву, щоб передати досвід та відчуття від використання продукту оригінальною мовою. Тому на перекладачів-локалізаторів накладаються додаткові обов'язки, зокрема дотримання синтаксису розмітки тегів, додаткових метаданих, а також обмежень робочого простору. Самому локалізатору мають бути надані відповідні технічні можливості: спеціалізоване програмне забезпечення, оригінальний матеріал із контекстуальною інформацією (за її наявності). Відтак, у розробці та реалізації змістовного наповнення для використання обраних методів, форм, засобів організації освітньої діяльності студентів брали участь представники галузі – керівники та співробітники компаній, які займаються локалізацією цифрових продуктів та перекладачі-практики. Ця вимога зумовлена тим, що більшість викладачів ЗВО не знайомі з процесом локалізації і не мають власного досвіду у цій сфері.

Процесуально-діяльнісний блок структурно-функціональної моделі експериментальної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації включає етапи формування готовності студентів до локалізації та їх дидактичне наповнення: комплекс вправ, що містить передперекладацькі вправи, мета яких – активізувати вже наявні знання, навички та вміння, а також оволодіння новими знаннями щодо сучасних стратегій локалізації цифрового дискурсу; перекладацькі вправи, спрямовані на оволодіння компонентами досліджуваної готовності та набуття нового професійного досвіду; постперекладацькі (рефлексивні) вправи, націлені на формування та розвиток професійного самоконтролю та самооцінки.

Презентовані етапи формування готовності майбутніх перекладачів до локалізації утворюють єдиний процес, спрямований на осмислення сутності перекладацької діяльності в аспекті локалізаційного процесу.

Оцінювально-результативний блок структурно-функціональної моделі експериментальної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації містить компоненти досліджуваного феномену:

1) *ціннісно-мотиваційний* відображає власну систему професійних цінностей майбутніх перекладачів, набуття особистісного сенсу перекладацької діяльності у сфері локалізації;

2) *когнітивно-комунікативний компонент* відображає сукупність засвоєних професійно зорієнтованих знань, що забезпечують реалізацію практики перекладу в локалізації, а також професійно значущі інтелектуально-операційні здібності та «пізнавальну активність» як діяльніс-

ний стан особистості, що характеризує прагнення до саморозвитку;

3) *діяльнісно-технологічний компонент* відображає вміння та навички, які дають змогу виконувати переклад під час локалізації продукту на професійному рівні згідно зі стандартами якості;

4) *особистісний компонент* корелює з індивідуальними особливостями майбутніх перекладачів, їхніми розумовими здібностями, харизмою та масштабом особистості (стресостійкість, гнучкість, креативність).

Виявлені структурні складники готовності майбутніх перекладачів до локалізації інтегрують критерії та показники її сформованості. Визначені критерії мають наскрізний характер і комплексну структуру. Вони оцінюють всі значущі ознаки, що характеризують формування усіх визначених структурних складників досліджуваної готовності майбутніх перекладачів до локалізації.

Водночас, останній блок моделі інтегрує міру вияву показників готовності майбутніх перекладачів до локалізації, яка уможливила виокремлення та характеристику чотирьох рівнів її сформованості: високий, достатній, задовільний, низький. Таким чином, структурні складники готовності майбутніх перекладачів до локалізації розглядали не як суму компонентів, а як сукупність взаємопов'язаних і взаємопроникаючих елементів. Результатом проєктування авторської схеми є сформована готовність майбутніх перекладачів до локалізації.

Основними характеристиками структурно-функціональної моделі експериментальної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації є: її цілісність, оскільки всі

етапи формування готовності взаємопов'язані між собою і спрямовані на досягнення кінцевого (очікуваного) результату, а за умови зміни зовнішніх умов спостерігається їх стійкий зв'язок; наявність інваріантної (глобальна ціль (мета) і принципи) та варіативної (технології, методи, засоби) частин.

Висновок. На основі поєднання мети й результату дослідження, визначених й реалізованих педагогічних умов, компонентів готовності майбутніх перекладачів до локалізації (ціннісно-мотиваційний, когнітивно-комунікативний, діяльнісно-технологічний, особистісний), критеріїв і показників детермінації кожного рівня запропоновано структурно-функціональну модель експериментальної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації.

Структурно-функціональна модель експериментальної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації охоплює сукупність блоків, кожен з яких містить певне функціональне навантаження й інтегрує відповідне змістовно-сенсове навантаження. Блоки елементи презентованої моделі розташовані так, що вона демонструє прогресивне поступальне просування експериментальної роботи від мети – перекладацької цільового складника – до результату – оцінювально-результативного блоку. Запропонована структурно-функціональна модель експериментальної системи професійної підготовки майбутніх перекладачів до локалізації лягла в основу розробки та реалізації методики дослідження. Оцінка її результатів та визначення ефективності проведено на основі реалізації експериментальної роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Блинова Н., Павленко В. Локалізація сайту: функціональний та лінгвістичний аспекти. *Communications and Communicative Technologies*. 2022. Вип. 22. С. 15–25.
2. Бондаренко О. С., Бондаренко К. Л. Професійний профіль перекладача-локалізатора в українських програмах підготовки перекладачів. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. 2023. Вип. 1 (204). С. 13–23.
3. Єлісєєва С. В. Переклад і локалізація у сфері інформаційних технологій. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». Серія: Філологія. Мовознавство*. 2015. Вип. 243 (255). С. 32–36.
4. Красуля А. В., Кравченко В. В. Перекладацькі особливості локалізації англomовних відеоігор (на матеріалі серії ігор «Subnautica»). *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філологія*. 2021. Вип. 25. С. 176–182.
5. Кругла Н. А., Мазур О. В. Локалізація як інтердисциплінарне явище в межах процесу глобалізації. *Проблеми локалізації програмного забезпечення*. 2020. Вип. 5. С. 12–17.
6. Mangiron C., O'Hagan M. Game Localisation: Unleashing Imagination with «Restricted» Translation. *The Journal of Specialised Translation*. 2016. Vol. 6. P. 10–21.
7. Mazur I. The Metalanguage of Localization: Theory and Practice. *Target*. 2007. Vol. 19 (2). P. 340–353.
8. Tomenchuk M. & Chechur T. Website localization and translation. *Науковий вісник Ужгородського університету: серія: Філологія*. 2019. Vol. 2 (42). P. 96–99.
9. Remkhe I. N., Gillespie L. C. Rethinking the Translator's Role within the Gilt Project: an Integrated Approach. *Visual Communication*. 2017. Vol. 21 (4). P. 910–926.
10. Weng Y., & Zheng B. A multi-methodological approach to studying time-pressure in written translation: manipulation and measurement. *Linguistica Antverpiensia. Series: Themes in Translation Studies*. 2019. Vol. 19. P. 218–236.

REFERENCES

1. Blynova, N., & Pavlenko, V. (2022). Lokalizatsiia сайту: funktsionalnyi ta linhvistychnyi aspekty [Site localization: functional and linguistic aspects]. *Communications and Communicative Technologies*, 22, 15–25 [in Ukrainian].
2. Bondarenko, O. S., & Bondarenko, K. L. (2023). Profesiynyi profil perekladacha-lokalizatora v ukrainskykh prohramakh pidhotovky perekladachiv [Professional profile of a translator-localizer in Ukrainian translator training programs]. *Naukovi zapysky. Seriya: Filolohichni nauky – Proceedings. Series: Philological sciences*, 1 (204), 13–23 [in Ukrainian].
3. Yelisieieva, S. V. (2015). Pereklad i lokalizatsiia u sferi informatsiinykh tekhnolohii [Translation and localization in the field of information technologies]. *Naukovi pratsi Chornomorskoho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu «Kyievo-Mohylianska akademiia»*. Seriya: Filolohiia. Movoznavstvo – Scientific works of the Black Sea State University named after Peter Mohyla complex "Kyiv-Mohyla Academy". Series: Philology. Linguistics, 243 (255), 32–36 [in Ukrainian].
4. Krasulia, A. V., & Kravchenko, V. V. (2021). Perekladatski osoblyvosti lokalizatsii anhlo movnykh videoihor (na materialy serii ihor «Subnautica») [Translation features of localization of English-language video games (based on the material of the "Subnautica" series of games)]. *Visnyk Mariupolskoho derzhavnoho universytetu. Seriya: Filolohiia – Bulletin of the Mariupol State University. Series: Philology*, 25, 176–182 [in Ukrainian].
5. Kruhla, N. A., & Mazur, O. V. (2020). Lokalizatsiia yak interdystsyplinarne yavyshe v mezhakh protsesu hlobalizatsii [Localization as an interdisciplinary phenomenon within the globalization process]. *Problemy lokalizatsii prohramnoho zabezpechennia – Software localization issues*, 5, 12–17 [in Ukrainian].
6. Mangiron, C., & O'Hagan, M. (2016). Game Localisation: Unleashing Imagination with «Restricted» Translation. *The Journal of Specialised Translation*, 6, 10–21
7. Mazur, I. (2007). The Metalanguage of Localization: Theory and Practice. *Target*, 19 (2), 340–353.
8. Tomenchuk, M. & Chechur, T. (2019). Website localization and translation. *Scientific bulletin of Uzhhorod University: series: Philology*, 2(42), 96–99.
9. Remkhe, I. N., & Gillespie, L. C. (2017). Rethinking the Translator's Role within the Gilt Project: an Integrated Approach. *Visual Communication*, 21 (4), 910–926.
10. Weng, Y., & Zheng, B. (2019). A multi-methodological approach to studying time-pressure in written translation: manipulation and measurement. *Linguistica Antverpiensia. Series: Themes in Translation Studies*, 19, 218–236.